

Dział Życie społeczne

Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady potrzeb człowieka [kontaktu, przynależności, uznania]; - wymienia osoby [podmioty, instytucje], które mają wpływ na rozwój młodego człowieka i zaspokajanie jego potrzeb; - podaje przykłady oddziaływania rodziny, szkoły i rówieśników na postawy i zachowania jednostki; - podaje przykłady ról społecznych; - wymienia podstawowe społeczne oczekiwania wynikające z pełnienia roli dziecka i ucznia; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady norm społecznych obowiązujących w wybranych społecznościach, np. w rodzinie, szkole; - wskazuje przyczyny i skutki nieprzestrzegania przez jednostkę norm społecznych; - podaje przykłady pozytywnych i negatywnych wzorców zachowań funkcjonujących w swoim środowisku rówieśniczym. - przedstawia czynniki mające wpływ na samoocenę człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopasowuje podane potrzeby do właściwych kategorii; - wskazuje zależności pomiędzy procesem zaspokajania potrzeb a rozwojem człowieka; - podaje konsekwencje braku zaspokojenia poszczególnych potrzeb człowieka; - wyjaśnia na czym polega proces <i>socjalizacji</i>. - społecznych [wskazuje przyczyny, konsekwencje, sposoby rozwiązania problemu]; - rozpoznaje i dopasowuje wskazane normy społeczne do właściwych kategorii; - dokonuje autorefleksji, wskazuje swoje mocne i słabe strony. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę w procesie socjalizacji odgrywa rodzina; - uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną. - porównuje społeczne oczekiwania dotyczące pełnienia roli dziecka i rodzica oraz ucznia i nauczyciela; - na wybranych przykładach [tekst, ilustracja] dostrzega konflikt ról społecznych; - podaje przykłady konfliktu ról społecznych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach dokonuje analizy sytuacji, w której dochodzi do konfliktu ról

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady grup społecznych; - wymienia grupy społeczne, do których należy; - wskazuje cechy grupy nastawionej na realizację zadania, typowego dla społeczności uczniowskiej; - określa, jakim rodzajem grupy jest grupa koleżeńska; - podaje przykłady korzyści i zagrożeń wynikających z bycia w grupie; - podaje przykłady zasad efektywnej współpracy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia typowe konflikty występujące w szkole i grupie rówieśniczej; - podaje przykłady postaw/zachowań jednostek wobec konfliktu; - wskazuje dobre i złe strony poszczególnych postaw wobec konfliktu; - rozpoznaje podstawowe sposoby rozwiązywania konfliktów społecznych, w tym konfliktów w grupie rówieśniczej i w szkole. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopasowuje właściwe cechy do podanych grup społecznych; - porównuje cechy grup nastawionych na realizację różnych typów zadań; - rozpoznaje sytuacje, w których łamane są zasady efektywnej współpracy w grupie; - dokonuje analizy konkretnej sytuacji konfliktowej [wskazuje strony konfliktu, przejawy, przyczyny i konsekwencje społeczne konfliktu; proponuje sposoby rozwiązania konfliktu, uzasadnia wybór sposobu rozwiązania konfliktu]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje konsekwencje przyjęcia określonych postaw wobec sytuacji konfliktowej dla jednostki i społeczeństwa; - wymienia warunki prowadzenia skutecznych negocjacji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów, wskazuje ich dobre i złe strony.
--	---	--	--	--	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe rodzaje komunikacji; - podaje przykłady komunikatów werbalnych i niewerbalnych; - określa nadawcę i odbiorcę przedstawionego komunikatu; - wymienia podstawowe zasady skutecznej komunikacji; - wskazuje przykłady łamania zasad dobrej komunikacji; - podaje przykłady sytuacji, w których młody człowiek powinien zachować się asertywnie [zachować dystans, sprzeciwić się]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje postawy asertywne oraz postawy uległości, agresji i manipulacji; - wymienia zasady, których należy przestrzegać w wystąpieniach publicznych; - wymienia czynniki utrudniające wystąpienia publiczne. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym różni się przekaz werbalny od niewerbalnego; - wyjaśnia, jaką rolę pełni komunikacja niewerbalna; - stosuje w praktyce zasady skutecznej komunikacji, np. w wystąpieniu na forum klasy; - odczytuje znaczenie i rolę komunikatów niewerbalnych w zaprezentowanych wystąpieniach publicznych; - wyjaśnia, czym się różni debata od dyskusji; - wyjaśnia, czym się różni postawa asertywna od postaw: uległości, agresji i manipulacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje krytycznej analizy postaw uznawanych za asertywne pod kątem przestrzegania zasad asertywności; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje akcję społeczną propagującą postawy asertywne i zasady asertywności.
--	--	---	---	---	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy rodziny jako grupy społecznej; - podaje przykłady więzi łączących członków rodziny; - wymienia potrzeby młodych ludzi, które zaspokaja rodzina; - podaje nazwy poszczególnych funkcji rodziny i przykłady ich realizacji; - wymienia podstawowe oczekiwania społeczne wobec poszczególnych członków rodziny [dzieci, rodziców]; - w realizacji swoich funkcji oraz formy pomocy rodzinie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe prawa i obowiązki dziecka w rodzinie; - wymienia podstawowe wartości kształtujące życie rodzinne; - wymienia podstawowe problemy zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu współczesnych polskich rodzin; - wymienia instytucje wspierające rodziny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje cechy różnych typów rodzin; - wymienia czynniki sprzyjające zacieśnianiu więzi rodzinnych; - wyjaśnia, w jaki sposób rodzina przyczynia się do zaspokajania potrzeb człowieka; - rozpoznaje sytuacje nieprawidłowego realizowania przez rodzinę swoich funkcji; - wyjaśnia, jak na poszczególnych etapach życia jednostki, zmienia się rola rodziny w procesie socjalizacji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje zależności pomiędzy systemem wartości a zasadami funkcjonowania rodziny; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje propagujące na terenie szkoły lub społeczności lokalnej wybrane wartości kształtujące życie rodzinne lub propagujące wiedzę na temat instytucji wspierających rodzinę i form pomocy rodzinie.
--	---	--	--	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe zadania i funkcje szkoły; - wymienia działania, za pomocą których szkoła realizuje poszczególne funkcje; - wymienia formy organizacji życia szkolnego, np. klasę szkolną, pozalekcyjne koło zainteresowań; - określa, kto tworzy samorząd szkolny; - podaje przykłady działań samorządu uczniowskiego; - podaje nazwy organów samorządu uczniowskiego w swojej szkole; - wymienia podstawowe prawa i obowiązki uczniów; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przypadki naruszenia praw ucznia; - wymienia osoby, u których może szukać pomocy, w przypadku naruszenia praw ucznia; - wymienia poszczególne typy szkół tworzących strukturę szkolną w Polsce; - przedstawia podstawowe warianty kontynuowania edukacji po ukończeniu szkoły <ul style="list-style-type: none"> - dopasowuje do wybranych kategorii społeczno-zawodowych odpowiadające im kompetencje. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hierarchizuje funkcje szkoły; - określa, jaki wpływ na rozwój i przyszłość młodego człowieka wywiera szkoła; - charakteryzuje i porównuje poszczególne formy życia szkolnego [organizacja, zadania, formy działania]; - ocenia pracę samorządu szkolnego / podejmowane przez niego działania i formy pracy; - ocenia i uzasadnia swoją aktywność [pracę] w ramach samorządu szkolnego; - wymienia umiejętności, których oczekuje współczesny rynek pracy; - wymienia czynniki umożliwiające odniesienie sukcesu edukacyjnego i zawodowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia wady i zalety wyboru poszczególnych wariantów dalszej edukacji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje działanie propagujące ideę samorządność i uczniowskiej lub informujące społeczność szkolną, o sposobach dochodzenia swoich praw w szkole.
--	--	---	--	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia dochody rodziny od wydatków; - wymienia podstawowe wydatki i źródła dochodów typowego gospodarstwa domowego [z działalności zarobkowej: pracy, działalności gospodarczej, umów cywilnoprawnych oraz ze świadczeń społecznych – w powiązaniu z rodzajami ubezpieczeń społecznych]; - wymienia podstawowe zasady konstruowania budżetu domowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocenia, czy przykładowy budżet domowy został prawidłowo skonstruowany; - planuje swoje wydatki tak aby nie naruszały struktury budżetu domowego; - wymienia podstawowe prawa przysługujące konsumentowi; - podaje przykłady łamania praw konsumenta; - wypełnia typowy formularz reklamacyjny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje strukturę typowego budżetu domowego; - wymienia przyczyny powstawania deficytu w budżecie domowym; - projektuje działania służące ograniczeniu wydatków budżetu domowego; - wymienia instytucje chroniące prawa konsumenta; - wymienia podstawowe zasady, którymi powinien kierować się świadomy konsument; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisze reklamację; - wyjaśnia, jak przestrzeganie zasad świadomego konsumenta wpływa na funkcjonowanie gospodarstwa domowego; 	<p>Uczeń;</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach ocenia ofertę handlową [przydatność w gospodarstwie domowym, jakość, cena, konkurencyjność].
<p>Dział – Prawo i prawa człowieka.</p>					

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach przedstawia, że godność człowieka jest podstawą różnych systemów moralnych; - wymienia podstawowe prawa zawarte w <i>Konwencji Praw Dziecka</i>; - podaje przykłady łamania praw dziecka; - podaje przykłady działań podejmowanych przez UNICEF. 	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne cechy praw i wolności człowieka [powszechne, przyrodzone, nienaruszalne i niezbywalne]; - analizuje sformułowania preambuły Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; - rozpoznaje zachowania związane z przemocą fizyczną i psychiczną, w tym werbalną, wobec siebie i innych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie poszczególnych cech praw i wolności człowieka; - podaje, kto i kiedy uchwalił <i>Powszechną Deklarację Praw Człowieka oraz Konwencję Praw Dziecka</i>; - przedstawia historię koncepcji praw i wolności człowieka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób młodzi ludzie mogą włączyć się w działania prowadzone przez UNICEF; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega szczególne znaczenie <i>Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka</i> ;
--	--	---	---	---	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady konstytucyjnych praw i wolności człowieka; - podaje przykłady praw i wolności osobistych, politycznych oraz socjalnych, kulturalnych i ekonomicznych zagwarantowanych w Konstytucji RP; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy prawami a wolnościami człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady praw pierwszej, drugiej i trzeciej generacji; - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy prawami pierwszej, drugiej i trzeciej generacji; - wyjaśnić, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa system ochrony praw człowieka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność funkcjonowania systemu ochrony praw i wolności człowieka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planuje kampanię społeczną propagującą ideę ochrony praw i wolności człowieka.
<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje sytuacje, w których naruszana jest godność człowieka; łamane są prawa i wolności człowieka; - wymienia instytucje chroniące prawa człowieka w Polsce; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady spraw, z którymi można zwrócić się do Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka; - podaje przykłady organizacji międzynarodowych zajmujących się ochroną praw i wolności człowieka. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odszukuje w mediach opisy sytuacji, w których łamane są prawa człowieka; - przedstawia zagrożenia wynikające z łamania praw i wolności człowieka; - wymienia przyczyny łamania praw człowieka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę Rzecznika Praw Obywatelskich w systemie ochrony praw człowieka w Polsce; - podaje przykłady działań podejmowanych przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawi a, ocenia [uzasadnia ocenę] poziom przestrzegania i ochrony praw i wolności człowieka w wybranym państwie świata, w tym w Polsce;

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, kogo w świetle polskiego prawa, nazywamy nieletnim; - wymienia podstawowe zasady odpowiedzialności prawnej nieletnich; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wykorzystania internetu przez młodych ludzi; - podaje przykłady zagrożeń wynikających z korzystania z cyberprzestrzeni; - określa podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z internetu. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady środków wychowawczych lub poprawczych orzekanych wobec nieletnich, - wyszukuje i prezentuje informacje na temat działań służących zapobieganiu i zwalczaniu demoralizacji wśród nieletnich; - wyjaśnia, dlaczego nieletni podlega szczególnej ochronie prawnej w postępowaniu w sprawach o czyny karalne; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia wady i zalety aktywności na forach społecznościowych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jak skutecznie można się chronić przed zagrożeniem cyberprzemocą.
--	--	--	--	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne zadania policji; - wymienia zadania i prawa przysługujące policjantom; - wymienia prawa przysługujące nieletnim w kontakcie z policjantami i przedstawicielami innych służb porządkowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - odszukuje informacje o prawach przysługujących ofiarom przestępstwa, świadkom i oskarżonym; - wymienia, inne niż policja, rodzaje służb porządkowych w Polsce; - podaje przykłady działań straży miejskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zadania służb porządkowych w Polsce innych niż policja i straż miejska; - interpretuje przepisy prawa dotyczące działania służb porządkowych; - wymienić prawa przysługujące ofiarom przestępstwa, świadkom i oskarżonym, w tym nieletnim; - uzasadnia konieczność znajomości przysługujących nam praw; - wyjaśnia, gdzie należy szukać pomocy w przypadku występowania przemocy domowej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - uzasadnia konieczność reagowania w przypadku występowania przemocy domowej lub przemocy rówieśniczej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje działanie] propagujące konieczność [skuteczne formy] przeciwdziałania przemocy domowej [przemocy w grupie rówieśniczej / przemocy w szkole].
<p>Dział – Społeczność lokalna i regionalna.</p>					

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia rodzaje samorządów działających w Polsce; - wymienia podstawowe jednostki podziału terytorialnego państwa polskiego; - określa, w której gminie, powiecie i województwie mieszka [podaje nazwę, lokalizuje na mapie, rozpoznaje herb]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - podaje przykłady działań samorządu terytorialnego; - odszukuje informacje na temat osób pełniących najważniejsze funkcje w swojej gminie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w czym przejawia się zasada decentralizacji władzy publicznej w Polsce; - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa samorząd terytorialny; - wymienia organy samorządów terytorialnych w Polsce; - wyjaśnia, czym się różni gmina wiejska, od gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej; - określa, jaki charakter ma gmina, w której mieszka; - podaje imiona i nazwiska osób pełniących aktualnie najważniejsze funkcje w swojej gminie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - wymienia organy państwa, które mogą kontrolować działania władz samorządowych; - podaje przykłady samorządów zawodowych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jakim celu tworzone są samorzady zawodowe ;
--	---	--	---	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia organy władzy w gminie; - odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych gminy; - określa sposób wyłaniania władz gminy; - wymienia podstawowe zadania gminy; - określa, gdzie znajduje się urząd gminy, w której mieszka; - wymienia główne źródła finansowania gminy i kierunki wydatków w budżecie gminy; - podaje przykłady wpływu mieszkańców na życie gminy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - podaje przykłady spraw rozstrzyganych w referendum gminnym; - wyszukuje informacje na temat przedsięwzięć podejmowanych przez młodzieżowe rady gminy, miasta; - wyszukuje informacje na temat problemów społecznych swojej gminy; - znajduje informacje na temat, wydarzeń i postaci z dziejów swojej gminy. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobiera do poszczególnych rodzajów gminy odpowiadające im organy; - wymienia uprawnienia organów uchwałodawczych i wykonawczych gminy; - podaje przykłady zadań własnych i zleconych gminy; - wyjaśnia pojęcie <i>budżet obywatelski</i>; - wyszukuje informacje na temat realizacji lokalnych inicjatyw finansowanych z budżetów obywatelskich; - ocenia [uzasadnia ocenę] funkcjonowanie samorządu w swojej gminie; - uzasadnia konieczność angażowania się mieszkańców w rozwiązywanie problemów gminy i działalność organów gminy; - przygotowuje kampanię wyborczą do młodzieżowej rady gminy; - reklamuje / promuje na forum szkoły idee 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - projektuje inicjatywę, która może być sfinansowana w ramach budżetu obywatelskiego. - wyjaśnia, jaką rolę w budżecie gminy odgrywają środki uzyskiwane z funduszy unijnych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje przepisy prawa dotyczące organizacji i referendum gminnego; - Prezentuje swoją gminę: historię, symbole, tradycje oraz miejsca i osoby, które odegrały szczególną rolę w jej dziejach.
--	--	---	--	--	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia organy władzy samorządu powiatowego i wojewódzkiego; - odróżnia organy uchwałodawcze od organów wykonawczych powiatu i województwa; - określa sposób wyłaniania władz samorządowych powiatu i województwa; - określa, gdzie znajdują się siedziby władz powiatu i województwa, w których mieszka; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe zadania samorządu powiatowego i wojewódzkiego; - podaje przykłady spraw rozstrzyganych w referendum lokalnym; - znajduje informacje na temat swojego regionu [historia, symbole, tradycje, zwyczaje oraz miejsca i osoby, które odegrały szczególną rolę w jego dziejach]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe uprawnienia organów uchwałodawczych i wykonawczych powiatu i województwa; - interpretuje przepisy prawa dotyczące przeprowadzania wyborów do władz uchwałodawczych powiatu i województwa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje strukturę i sposób powoływania władz samorządowych gminy, powiatu i województwa; - przedstawia strukturę polityczną sejmiku swojego województwa bieżącej kadencji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje swój powiat lub województwo [historię, symbole, tradycje oraz miejsca i osoby, które odegrały szczególną rolę w jej dziejach].
--	---	--	--	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady spraw załatwianych przez urząd gminy, starostwo powiatowe, urząd marszałkowski; - odszukuje stronę internetową własnego urzędu gminy, starostwa powiatowego, urzędu marszałkowskiego i znajduje informacje na temat spraw załatwianych w poszczególnych wydziałach urzędu gminy oraz starostwa powiatowego; - 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypełnia wniosków o wydanie dowodu osobistego oraz o wydanie paszportu; - rozpoznaje przypadki łamania praw przysługujących obywatelom w urzędzie; - rozpoznaje przejawy korupcji; - podaje przykłady aktywności obywatelskiej na rzecz społeczności lokalnej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odszukuje informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej; - sporządza wykaz spraw, które można załatwić w gminie za pomocą ePUAP; - prezentuje strukturę organizacyjną swojego urzędu gminy; - wymienia podstawowe zasady postępowania etycznego w pracy administracji publicznej; - wyjaśnia, dlaczego należy przestrzegać zasad etycznego postępowania urzędników administracji; - wyjaśnia, jak powinien postąpić obywatel w przypadku łamania jego praw w urzędzie; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje [przeprowadza na forum szkoły] kampanię społeczną promującą zasady etycznego postępowania urzędników administracji [przeciwdziałającą zjawisku korupcji; nepotyzmu]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje debatę / dyskusję [bierze aktywny udział w debacie/ dyskusji] na temat przyczyn i skutków zjawiska korupcji i [lub] nepotyzmu w życiu publicznym; - uzasadnia konieczność, zaangażowania się w życie lokalnej społeczności; - planuje działanie na rzecz swojej społeczności lokalnej
<p>Dział – Wspólnota narodowa.</p>					

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne czynniki kształtujące polską tożsamość narodową; - wymienia / rozpoznaje / opisuje polskie symbole narodowe; - podaje przykłady polskiego dziedzictwa narodowego; - wymienia sytuacje, w których używa się polskich symboli narodowych; - nazywa swoją dużą i małą ojczyznę. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia zasady prawidłowego zachowania w trakcie uroczystości państwowych, świąt narodowych, wobec symboli narodowych; - wymienia / rozpoznaje najważniejsze polskie święta narodowe; [podaje datę i wydarzenie historyczne bezpośrednio z nim związane]; - wyjaśnia pojęcie <i>ojczyzna</i>; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia różne rodzaje tożsamości społecznych; - wyjaśnia, w jaki sposób historia kształtowała polską tożsamość narodową; - wyjaśnia, jakie znaczenie dla współczesnego młodego człowieka ma tożsamość narodowa; - wyjaśnia, z czego mogą wynikać trudności w utrzymaniu polskiej tożsamości narodowej; - wyjaśnia, jak i dlaczego, jak zmieniały się na przestrzeni dziejów polskie symbole narodowe; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje wybrany element polskiego dziedzictwa narodowego; - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy wspólnotą narodową i wspólnotą etniczną; - wymienia negatywne i pozytywne aspekty funkcjonowania społeczeństw wieloetnicznych/ narodowych; - wymienia czynniki utrudniające i ułatwiające prawidłową komunikację pomiędzy różnymi grupami etnicznymi / narodowymi; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe.
--	--	---	--	--	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy obywatelstwem a narodowością; - wymienia więzi łączące obywatela i państwo; - wymienia podstawowe prawa i obowiązki obywatela RP; - wymienia podstawowe sposoby nabycia obywatelstwa polskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega zasada krwi; - podaje przykłady cnót/wartości obywatelskich [odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność, roztropność, tolerancja, odwaga cywilna]; - wymienia najwybitniejszych Polaków XX i XXI wieku. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje i porównuje różne sposoby nabywania obywatelstwa polskiego; - wymienia konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela RP; - uzasadnia konieczność przestrzegania cnót/wartości obywatelskich we współczesnym państwie demokratycznym; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje wzorzec obywatela polskiego; wybór postaci uzasadnia, odwołując się do jego cnót, postaw, działań, osiągnięć; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawi a konsekwencję odrzucenia wartości w życiu publicznym; - wyjaśnia, jaki wpływ ma państwo na kształtowanie więzi narodowych.
<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady postaw patriotycznych i działań na rzecz dobra Ojczyzny; - podaje przykłady postaw patriotycznych wśród współczesnej młodzieży; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia przejawy patriotyzmu lokalnego i gospodarczego; - uzasadnia potrzebę patriotyzmu we współczesnym świecie. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostrzega różnice w sposobie rozumienia <i>patriotyzmu</i>; - porównuje postawy patriotyczne dawniej i dzisiaj; - wskazuje zalety i wady postaw uznawanych współcześnie za przejawy patriotyzmu, np. kibicowanie na zawodach sportowych, patriotyzm gospodarczy; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - podejmuje na forum szkoły lub środowiska lokalnego działania służące propagowaniu postaw patriotycznych [planuje, aktywnie uczestniczy]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje działania sprzyjające rozwojowi lokalnej społeczności [planuje, aktywnie uczestniczy].

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia mniejszości etniczne i narodowe we współczesnej Polsce oraz grupę posługującą się językiem regionalnym; - odczytuje z mapy, gdzie znajdują się największe skupiska mniejszości etnicznych i narodowych w Polsce; - wymienia podstawowe prawa przysługujące mniejszościom narodowym i etnicznym w Polsce; - znajdują się największe skupiska Polonii. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy mniejszościami narodowymi i etnicznymi w Polsce a cudzoziemcami; - wymienia podstawowe grupy cudzoziemców przebywających w Polsce; - wymienia podstawowe prawa przysługujące uchodźcom w Polsce; - wyjaśnia pojęcie <i>Polonia</i>; - odczytuje z mapy, gdzie współcześnie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy mniejszością narodową a mniejszością etniczną; - wymienia kryteria, które decydują w Polsce o uznaniu danej społeczności za mniejszość narodową lub etniczną; - uzasadnia konieczność szczególnej ochrony prawnej mniejszości narodowych i etnicznych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy pojęciami: imigranci i uchodźcy; - podaje przykłady działań służących przeciwdziałania zjawisku nietolerancji wobec mniejszości i cudzoziemców; - wymienia związki łączące Polonię z Polską; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne czynniki, które zadecydowały o powstaniu Polonii.
--	--	--	--	--	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje przejawy ksenofobii, w tym rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu; – przedstawia konsekwencje upowszechniania się postaw ksenofobii, w tym szowinizmu i antysemityzmu; – rozpoznaje postawy tolerancji i braku tolerancji; – 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odróżnia postawę tolerancyjną od postawy bezkrytycznej akceptacji; – przedstawia społeczne konsekwencje braku tolerancji; - podaje przykłady stereotypów. 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się przejawom ksenofobii, w tym szowinizmowi i antysemityzmowi; – wyjaśnia, w jaki sposób można przeciwstawiać się przejawom ksenofobii, w tym szowinizmowi i antysemityzmowi; – porównuje postawę patriotyczną i nacjonalistyczną; – , religijnych i kulturowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia słuszność postawy tolerancyjnej; – przedstawia społeczne konsekwencje stereotypizacji; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmuje na forum szkoły lub środowiska lokalnego działania sprzyjające kształtowaniu postawy otwartości, akceptacji i tolerancji wobec odmienności etnicznych
<p>Dział – Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej.</p>					

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń :</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady działań władzy państwowej; - wymienia podstawowe funkcje i cechy państwa; - wyjaśnia, co to znaczy, że państwo jest suwerenne; - wymienia nazwy współczesnych reżimów politycznych [demokracja, autorytaryzm, totalitaryzm]; - wymienia podstawowe cechy państwa demokratycznego; - 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia korzyści, jakie daje obywatelom ustrój demokratyczny; - wyjaśnia, czym się różni demokracja bezpośrednia od pośredniej; - podaje przykłady realizacji zasady przedstawicielstwa; <p>wymienia podstawowe formy demokracji bezpośredniej.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - do funkcji państwa dopasowuje odpowiadające im działania władzy państwowej; - wskazuje wady i zalety demokracji bezpośredniej i pośredniej; - wymienia podstawowe cechy autorytaryzmu i totalitaryzmu; - podaje przykłady współczesnych państwa autorytarnych; - podaje przykłady współczesnych i historycznych państw totalitarnych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje sytuację człowieka w państwie totalitarnym; - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy monarchią a republiką; - wskazuje na mapie Europy monarchie i republiki. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje pozycję obywatela w państwie demokratycznym oraz państwie autorytarnym i totalitarnym;
--	--	--	---	---	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne rodzaje władzy państwowej; - wymienia organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej w Polsce; - wymienia szczególne cechy konstytucji; - wymienia podstawowe zasady ustroju Polski; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polegają zasady: państwa prawa, konstytucjonalizmu i trójpodziału władzy; - podaje przykłady spraw, w których orzeka Trybunał Konstytucyjny. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonuje interpretacji przepisu Konstytucji RP dotyczącego referendum ogólnokrajowego; - wymienia źródła powszechnie obowiązującego prawa w Polsce; - wyjaśnia, czym jest preambuła i wymienia wartości, do których odwołano się w preambule Konstytucji RP; - wyjaśnia, dlaczego zasady konstytucjonalizmu, przedstawicielstwa, trójpodziału władzy, pluralizmu politycznego, państwa prawa są fundamentem ustroju demokratycznego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wady i zalety republikańskiej formy rządów; - wyjaśnia, jakich spraw dotyczyły referenda ogólnokrajowe przeprowadzone po 1989 roku; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawi a główne zasady nowelizacji i Konstytucji RP; - przedstawia historię polskiego konstytucjonalizmu.
--	---	---	---	---	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia organy władzy ustawodawczej; – podaje główne funkcję Sejmu i Senatu; – określa, z ilu posłów składa się Sejm, a z ilu Senat; – wyjaśnia zasady, według których odbywają się wybory do Sejmu i Senatu; – wyjaśnia, w jaki sposób podejmowane są decyzje w Sejmie i Senacie; – 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne etapy procesu ustawodawczego; – wyjaśnia, na czym polega zasada pluralizmu politycznego; – wymienia ugrupowania polityczne mające swoją reprezentację w Sejmie bieżącej kadencji; <p>wyjaśnia, co jest głównym celem działalności partii politycznej.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje organizację Sejmu; wyjaśnia pojęcia: <i>mandat</i>, <i>komisje sejmowe</i>, <i>Prezydium Sejmu</i>, <i>Konwent Seniorów</i>, <i>immunitet</i>; – porównuje rolę Sejmu i Senatu w procesie ustawodawczym; – wyjaśnia, jaką rolę w procesie ustawodawczym odgrywa Prezydent RP; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje zasady organizacji wyborów do Sejmu i Senatu; – wyjaśnia, jakie znaczenie w państwie demokratycznym ma aktywność wyborcza obywateli; – wymienia skutki, jakie niesie dla państwa i społeczeństwa niska frekwencja wyborcza; – podaje przykłady sytuacji, w których Sejm i Senat obradują jako Zgromadzenie Narodowe; 	<p>Uczeń:</p> <p>odszukuje i prezentuje informacje na temat wybranej polskiej partii politycznej [struktura organizacyjna, program, działalność, wartości].</p>
--	--	---	---	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia organy władzy wykonawczej w Polsce; - podaje imię i nazwisko urzędującej głowy państwa oraz Prezesa Rady Ministrów i wiceprezesów Rady Ministrów; - przedstawia główne zasady wyboru Prezydenta RP; - Rzeczypospolitej Polskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe kompetencje Prezydenta RP; - wymienia podstawowe kompetencje Rady Ministrów; - przedstawia główne zasady powoływania Rady Ministrów; - znajduje informacje o życiorysie politycznym osób pełniących urząd Prezydenta RP, które wybrano w wyborach powszechnych, oraz o działaniach urzędującego Prezydenta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porządkuje kompetencje Prezydenta RP [polityka wewnętrzna, polityka zagraniczna]; - wyjaśnia, na czym polega zasada kontrasygnaty; - prezentuje* podstawowe fakty dotyczące życiorysu politycznego urzędującej głowy państwa oraz Prezesa Rady Ministrów; - wymienia Prezydentów RP wybranych w wyborach powszechnych po 1989 r.; - omawia procedurę tworzenia rządu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega kontrola polityczna Sejmu nad Radą Ministrów; - przedstawia główne zadania wskazanych ministerstw; - prezentuje zadania i zakres działań wybranego ministerstwa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie zgromadzonych informacji wyjaśnia, w jaki sposób działania poszczególnych ministerstw wpływają na życie przeciętnej polskiej rodziny
--	--	---	---	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady spraw, z którymi człowiek może zwrócić się do sądu; - wymienia rodzaje sądów w Polsce; - wymienia nazwy trybunałów działających w Polsce; - określa główne zadania Trybunału Konstytucyjnego; - wyjaśnia, czym zajmują się sądy administracyjne; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę pełnią sędziowie w procesie sądowym; - wyjaśnia, na czym polega zasada niezależności sądów i niezawisłości sędziów; - wyjaśnia, w jaki sposób realizowana jest zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia strukturę i hierarchię sądów w Polsce; - prezentuje strukturę organizacyjną sądu rejonowego; - wymienia strony postępowania sądowego [postępowanie karne i cywilne]; - rozpoznaje główne zasady postępowania sądowego; - wyjaśnia, znaczenie zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia zasady gwarantujące niezawisłość sędziów, - zajmuje stanowisko w sprawie roli ławników w procesie sądowym [buduje argumenty i kontrargumenty]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu dla ochrony zasady państwa prawa.
--	---	--	---	--	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady realizacji prawa do swobodnego zrzeszania się; - podaje przykłady organizacji pozarządowych [stowarzyszeń i fundacji], działających w swoim środowisku lokalnym; - podaje przykłady organizacji młodzieżowych działających w Polsce; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe cechy wolontariatu i podaje przykłady działań wolontariuszy; - wymienia korzyści wynikające z pracy w wolontariacie; podaje przykłady działań podejmowanych przez związki zawodowe. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę w państwie demokratycznym odgrywa zasada swobodnego zrzeszania się; - wyjaśnia, na czym polega różnica pomiędzy fundacją a stowarzyszeniem; - wyjaśnia, czym jest organizacja pożytku publicznego i w jaki sposób można wspomóc jej działalność; - aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz wspierania innych ludzi, rozwoju środowiska lokalnego [aktywność w organizacjach pozarządowych, praca w wolontariacie]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planuje działalność i strukturę organizacyjną dowolnego stowarzyszenia; - przedstawia historię NSZZ „Solidarność”. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia konieczność angażowania się w działania organizacji i pozarządowych;
--	---	--	---	---	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia współczesne rodzaje środków masowego przekazu; – w przekazie medialnym odróżnia informacje o faktach od komentarzy i opinii; – wymienia podstawowe zasady etyki dziennikarskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje proste wyniki badań opinii publicznej; – odróżnia kampanię społeczną od reklamy marketingowej; – wymienia podstawowe funkcje reklamy; - wskazuje środki perswazji zastosowane w wybranych kampaniach reklamowych. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie środków masowego przekazu dla wolności słowa; – na wybranych przykładach omawia funkcje reklamy; – wyjaśnia, jaki wpływ ma opinia publiczna na funkcjonowanie państwa demokratycznego; – pracuje w zespole redaktorskim gazetki szkolnej [radiowęzła szkolnego; szkolnej strony internetowej, itp.]; – planuje [przeprowadza / bierze aktywny udział] kampanię reklamową [kampanię społeczną]. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokonuje krytycznej analizy przekazu informacyjnego, np. reklamy, kampanii społecznej [wykorzystane środki perswazyjne, przejawy i sposoby manipulacji, wykorzystane komunikaty niewerbalne]; – prezentuje wybrane media społecznościowe [cechy, zalety, zagrożenia]; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje wybrane przekazy informacyjne dotyczące tych samych wydarzeń [osób, problemów];
<p>Dział – Sprawy międzynarodowe.</p>					

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwija skrót ONZ i NATO; - wymienia główne cele i zadania ONZ; - wymienia główne cele i zadania NATO; - wymienia główne organy ONZ; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje przejawy realizacji przez państwo polityki zagranicznej; - wymienia główne cele polityki zagranicznej państwa; - podaje przykłady aktywności Polski w ONZ i NATO. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa, kiedy powstało ONZ i kiedy powstało NATO; - wyjaśnia, czym różni się ONZ od innych organizacji międzynarodowych; - wyjaśnia, czym zajmuje się Rada Bezpieczeństwa ONZ; - wyjaśnia pojęcie <i>misja pokojowa</i> ONZ; - wyjaśnia, jaka rolę odgrywa NATO w polityce obronnej państwa polskiego; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje wybraną misję pokojową ONZ, w której brały udział/biorą wojska polskie [cele, zadania, historia misji, charakterystyka konfliktu, udział wojsk polskich, geografia polityczna]; - wskazuje na mapie państwa członkowskie NATO; - wymienia nazwy, innych niż ONZ i NATO, organizacji międzynarodowych, do których należy Polska; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę pełnią ambasadorzy i konsulowie.
--	---	--	---	--	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odszukuje informacje o życiorysie politycznym Ojców założycieli zjednoczonej Europy; - wymienia główne przyczyny integracji europejskiej; - podaje, kiedy i gdzie podpisano traktat o powstaniu Unii Europejskiej; - podaje nazwy głównych organów Unii Europejskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne zasady funkcjonowania Unii Europejskiej; - wymienia imiona i nazwiska Polaków pełniących ważne funkcje w instytucjach /organach Unii Europejskiej; - wymienia i wskazuje na mapie państwa sąsiadujące z Polską, które należą do Unii Europejskiej. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia imiona i nazwiska Ojców założycieli zjednoczonej Europy; - wymienia główne etapy integracji europejskiej; - wskazuje na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia podstawowe zadania /kompetencje głównych organów Unii Europejskiej; - prezentuje wybrane problemy i osiągnięcia procesu integracji europejskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje sylwetki polityczne Polaków pełniących ważne funkcje w instytucjach /organach Unii Europejskiej; - planuje <i>Dzień Europy</i> w szkole.
--	--	--	--	--	--

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób nabywa się obywatelstwo Unii Europejskiej; - wymienia prawa wynikające z obywatelstwa Unii Europejskiej; - podaje rok, w którym Polska przystąpiła do Unii Europejskiej; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odszukuje informacje na temat funduszy unijnych, z których korzysta Polska; - przedstawia podstawowe korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej dla pracowników i osób podróżujących. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega Europejski Rynek Wewnętrzny; - podaje przykłady wykorzystania przez Polskę funduszy unijnych; - prezentuje* inwestycje gminne, finansowane ze środków unijnych; - prezentuje* wybraną inicjatywę unijną na rzecz młodzieży; - ocenia proces integracji Polski z Unią Europejską - przedstawia korzyści i zagrożenia; - wyjaśnia, na jakich zasadach funkcjonuje Strefa Schengen; - przedstawia korzyści wynikające z przynależności Polski do Strefy Schengen. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odszukuje informacje na temat funduszy unijnych, z których korzysta Polska; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawi a podstawowe korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej dla pracowników i osób podróżujących.
--	--	---	---	---	---

<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na podstawie mapy podaje przykłady państw globalnej Północy i globalnego Południa; - na wybranych przykładach wymienia różnice pomiędzy państwami globalnej Północy i globalnego Południa; - podaje przykłady globalizacji ekonomicznej i kulturowej współczesnego świata; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach przedstawia pozytywne i negatywne skutki procesu globalizacji; - podaje przykłady pomocy humanitarnej i uzasadnia konieczność jej udzielania. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje przykłady ilustrujące dysproporcję rozwojową pomiędzy państwami globalnego Południa i globalnej Północy [przyczyny, konsekwencje]; - wyjaśnia, dlaczego pomoc dla państw biednego Południa jest często nieskuteczna; - podaje przykłady zależności pomiędzy państwami globalnej Północy i globalnego Południa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje działania wybranej organizacji pozarządowej zajmującej się udzielaniem pomocy humanitarnej; - organizuje debatę / dyskusję [bierze aktywny udział w debacie / dyskusji] dotyczącą sposobów udzielania efektywnej pomocy społecznościom globalnego Południa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z procesu globalizacji.
<p>Uczeń nie opanował wiadomości na ocenę dopuszczającą. Nie podejmuje próby wypowiedzi ustnej i pisemnej nawet przy pomocy nauczyciela.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach wskazuje skutki długotrwałych konfliktów międzynarodowych; - podaje przykłady działań terrorystycznych; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia skutki rozwoju terroryzmu we współczesnym świecie; - podaje przykłady organizacji międzynarodowych zajmujących się rozwiązywaniem konfliktów i walką z terroryzmem. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wybranych przykładach przedstawia przyczyny współczesnych konfliktów międzynarodowych; - przedstawia różne rodzaje współczesnego terroryzmu; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - wyjaśnia, dlaczego walka ze współczesnym terroryzmem jest trudna i często nieskuteczna; - wymienia cechy ludobójstwa; 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje wybrany konflikt międzynarodowy [lokalizacja konfliktu na mapie, strony konfliktu, przyczyny i formy konfliktu, sposoby rozwiązania sporu].